

istina, štono reče jedan ugledni njemački psihijatar (član jednog Papinskog vijeća, mislim obiteljskog?), da je danas u zapadnom svijetu «zdravlje postalo religija».

U ovaj se psihološki i para-religiozni kontekst (koji nije više ni kršćanski) jako dobro uklapa uvjerenje da je uzrok što bolesnici ne ozdravljaju zapravo u tome što nemaju dovoljno vjere, odnosno da su još uvijek u vlasti sotone, jer Bog sigurno ne želi da budemo bolesni. I na takvo se uvjerenje ili barem mišljenje također nerijetko nailazi.

Dok pratimo ovakve misaone tokove i događanja koja im slijede i istovremeno se sjetimo kako je Krist trpljenju dao smisao, što smo ranije pokušali objasniti, neće nam biti teško uočiti kako se tu stvaraju pukotine kroz koje zloduh može vrlo efikasno djelovati prerušen u «anđela svjetla». (cfr. 2 Kor 11, 14)

"Liječite bolesne"

U današnje vrijeme koje je obilježeno takvim odnosom prema bolesti posebni izazov predstavljaju neke Isusove riječi izrečene u sklopu zapovijedi dane apostolima: «*Putom propovijedajte: 'Približilo se kraljevstvo nebesko!' Bolesne liječite, mrtve uskrisujte, gubave čistite, zloduhe izgonite!*» (Mt 10,7). Nedvojbeno je da se poslanje Isusovih učenika sastoji također u tome da «bolesne liječe». No valja dobro uočiti i u kojem se kontekstu to liječenje događa.

I drugi put kada je poslao sve svoje učenike u svijet Isus će poručiti: «*Pođite po svem svijetu, propovijedajte evanđelje svemu stvorenju. Tko uzvjeruje i pokrsti se, spasit će se, a tko ne uzvjeruje, osudit će se. A ovi će znakovi pratiti one koji uzvjeruju: u ime će moje izganjati zloduhe, novim će jezicima zboriti, zmije uzimati; i popiju li što smrtonosno, ne, neće im nauditi; na nemoćnike će ruke polagati, i bit će im dobro.*» (Mk 16, 15-18).

Uočimo da ovdje dar liječenja («*na nemoćnike će ruke polagati...*») nije rezerviran samo apostolima nego svima «*koji uzvjeruju*». To također nije nevažno i ne smije se gubiti iz vida.

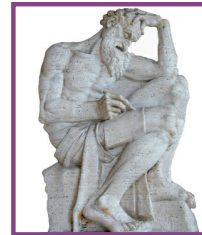
Bilo bi nam puno lakše snaći se, znati da nismo na krivom putu, kad bi Isus ovdje govorio samo i ekskluzivno o liječenju. No on o njemu ne govori tako. On ga stavlja zajedno i u istu ravan sa 'mrtve uskrisivati', 'gubave čistiti', 'zloduhe izgoniti', 'zmije uzimati', biti zaštićen od otrova... Osim toga, tkogod želi ljudima pomagati i u ime Isusove zapovijedi «*liječite bolesne!*», mora računati i sa spomenutim današnjim mentalitetom. Za one koje zanima samo zdravlje, dok im 'otkupljeno trpljenje' ništa ne znači, može to lako biti ne samo korak nazad, nego i korak u prazno.

Zato je danas ovo posebno delikatna situacija. Na neki je način slična i podsjeća na Isusove kušnje u pustinji, gdje sotona pokušava Isusa navući na tanki led služeći se nekim citatima iz Sv. Pisma. Jako je važno uočiti da Isus nadvladava kušnje sa «*Pisano je također...*». I tek se u svjetlu Isusovih citata vidi kako je sotona lukavo zlorabio Riječ Božju.

A trebalo bi radije sve to nalikovati na situaciju u Getsemanskom vrtu gdje Isus iz dubine duše moli da ga mimoide čaša muke, ali molitvu zaključuje sa "Ne kako ja, nego kako ti hoćeš, Oče." (cfr. Mt 26, 39)

NR

(Slijedi nastavak - kraj)

SVETO IME

župni bilten - RISIKA

V. NEDJ. KORIZME - 10.04.2011.

Broj: 15(202)

Današnje
evanđelje
(Iv 11, 1-45)

LAZARE, IZADI VAN!

Slika - crtež iz katakomba u Rimu, III. st.

I mrtvac iziđe...

Nato mnogi Židovi koji bijahu došli k Mariji,
kad vidješe što Isus učini, povjerovaše u nj.

TRPLJENJE prokletstvo ili šansa (3)

Promjena paradigme

Rekli smo da se s Kristovim dolaskom pred našim očima mijenja paradigma, mijenja se slika ljudske zbilje. Svatko tko baci pogled na čovjekovu patnju kako nam ona pred oči dolazi prije i nakon Isusa Krista vidjet će kako se ta paradigma stubokom promijenila. Trpljenje jednostavno nije više ono što je bilo prije. Promjena paradigme se i inače u našem životu srećom često događa i izuzetno je važna, jer je ona preduvjet promjene. Zato vrijedi tu dinamiku promjene osvjetliti jednim primjerom.

Frank Koch iznosi jedno, u tom smislu vrlo ilustrativno iskustvo, koje (malo skraćeno) izgleda ovako. On je sudjelovao u jednoj mornaričkoj vojnoj vježbi i služio na komandnom brodu eskadre. Bio je na straži na mostu kad se spuštala noć. Vidljivost je bila vrlo slaba, pa je kapetan isto ostao na mostu i pratio što se zbiva. Kad se smračilo stražar s osmatračnice javio je da se vidi svjetlo s desne strane. Budući da je svjetlo mirovalo, prijetila je opasnost od sudara. Kapetan je odmah pozvao signalista i naredio mu: «Signaliziraj tom brodu da smo u opasnosti od sudara. Neka promijeni kurs za 20 stupnjeva.» Nakon što je signalist to učinio dobio je povratni signal: «Savjetujemo vam da vi promijenite kurs za 20 stupnjeva.» Kapetan je opet insistirao. «Javi: Ovdje kapetan! Promijenite smjer!» Stigao je odgovor: «Ovdje mornar druge klase. Vi promijenite smjer!» Kapetan je ljutit prosiktao: «Javi: Ovdje bojni brod, odmah da ste promijenili smjer!» Vratio se svjetlosni signal: «Ovdje svjetionik.» - Bojni brod je dakako odmah promijenio smjer.

Ova usporedba lijepo ilustrira što čovjek čini kada shvati da slika koju je do tada imao o nečemu nije točna, odnosno da više ne odgovara stvarnosti. Mijenja se mentalna paradigma i čovjek svoje ponašanje usklađuje s njom. Istina je da u običnom životu ima ljudi koji to i ne čine, ali to ne možemo smatrati razumnim ponašanjem. Istina je da ima ljudi koji nisu svjesni da se ovdje promijenila paradigma (za njih se dakle nije promijenila), no takvima ne možemo pomoći...

U našem slučaju se promjena paradigme sastoji u tome što trpljenje koje je zbog svoje besmislenosti i uzaludnosti imalo obilježje prokletstva, sada postaje šansa da se pretvori u kapital neprocjenjive vrijednosti koju, međutim, ne crpi iz sebe, nego iz Kristova Vazmenog otajstva, tj. iz njegove muke, smrti i uskrsnuća.

«Poželjno» trpljenje

Ovdje se vrlo logično može postaviti pitanje: Postaje li trpljenje time poželjno?

Nekim ljudima, koje je Bog na to pozvao i za to ih svojom milošću opremio, postaje i poželjno. I to ne iz masohističkih razloga kako bi neki htjeli koji, dakako, ovo uopće ne razumiju. U povijesti Crkve ima mnoštvo poznatih i nepoznatih svetaca koji su svjesno, poput sv. Pavla, svoje patnje doslovno «za-lijepili» uz Kristov križ. Time, međutim, nije eliminirana naravna ljudska potreba i težnja da se trpljenja riješi, ili da ga barem smanji. Bog uopće nema ništa protiv toga; što više, on u tom smislu dolazi u susret čovjeku i po Isusu poručuje da mu se obraćamo za pomoć. Ovdje se pak na drugi način pokazuje da trpljenje više nije neka neumitna sudbina u koju je čovjek zarobljen željeznom logikom grijeha, nego je tu, uz njega, Spasitelj koji mu taj teret pomaže nositi, a nekada dijelove toga tereta i skida s njegovih leđa. Potpuno je razumljivo da mu nikada

neće skinuti sav teret, jer bi mu time oduzeo «šansu» koju mu je 'krvavo' služio. A time bi ga zapravo i upropastio, jer se čovjek, ovakav kakav nakon istočnog grijeha jest, ne bi tada znao sa životom nositi na primjeren način. Trpljenje je, stjecajem tih okolnosti, uteg koji čovjeku pomaže biti čovjekom: s jedne strane njemu samome, a s druge strane pružajući mu mogućnost da bude «bližnji» drugome koji također trpi. Tako smo svi upućeni jedni na druge i svi imamo mogućnost (i šansu!) međusobno si pomagati.

S druge strane Bog će, opet pomažući nam - ali na jedan drugi način, sebi rezervirati slučajeve kada će doslovno eliminirati trpljenje, na pr. ozdravljajući bolesne, i to – zanimljivo – bilo da ga ovi mole (što je češći slučaj), bilo da ga ne mole (na pr. kad je netko došao u Lurd ne tražeći i ne očekujući ništa i ozdravio). I time Bog želi pokazati da trpljenjem, onim što ga je Krist obnovio, On gospodari, a ne Sotona snagom grijeha. Načelno su dakako izuzeti slučajevi kad čovjek neće prisutnosti Božje u svom trpljenju; opet je to njegova sloboda, njegov odabir.

Bolest – 'sinonim' trpljenja

Ovdje smo se dotakli vrlo mučnog i bolnog područja u svekolikom trpljenju, a to je bolest ili gubitak zdravlja. Namjerno kažem gubitak zdravlja, jer je zdravlje u percepciji mnoštva ljudi «najveće dobro», najveća vrijednost. Takav stav prema zdravlju može podsvjesno eskalirati u svojevrstu religioznost (ili religiju, odnosno para-religiju). Danas to možemo konstatirati kod velikog broja ljudi. Kada naime zdravlje nekome postane doista 'najveća' vrijednost, onda on njoj podlaže sve druge vrijednosti, pa i one koje su objektivno veće i važnije. Tako je ušlo u običaj da si ljudi međusobno najviše žele «zdravlje», jer ga smatraju najvećim dobrom. To još, doduše, ne mora značiti da su ljudi od zdravlja stvorili religiju, jer je ono u određenom smislu doista 'najveće dobro' za čovjeka. Ali samo 'u određenom smislu', nipošto u apsolutnom smislu. Sveti otac Ivan Pavao II. je pred nekoliko godina u svojem obraćanju bolesnicima prigodom Dana bolesnika to jako dobro naglasio: kolikogod je zdravlje veliko dobro ipak nije najveće, jer su od njega veća dobra ona od kojih čovjeku ovisi ne samo vremenito nego i vječno spasenje i sreća.

Bolest je toliko sveprisutna kod ljudi da se u redovitim prilikama govoreći o trpljenju najčešće govori o bolesti. Tako je na neki način bolest sinonim, ili barem simbol za svekoliko trpljenje.

Do jedne mjere nam je ovdje sve jasno i prihvatljivo, no problem se javlja tamo gdje čovjek prema svom zdravstvenom stanju (ili bolesti) više nema realan odnos, gdje je doista spreman žrtvovati sve da bi došao do zdravlja. To je danas jako raširena pojava ne samo među nekršćanima nego i među kršćanima. Poplava i popularnost raznih iscjelitelja i iscjeliteljskih tehnika dovoljno govori tome u prilog. U crkvenim redovima sve su više popularni molitveni i ini susreti na kojima se moli baš za ozdravljenje. To koji put dovodi čak do banaliziranja sakramenta bolesničkog pomazanja kojega su se (gle čuda) do jučer bojali. Oni susreti na kojima molitva za ozdravljenje nije osobito naglašena manje su interesantni.

Ne želim reći da je u tom traženju zdravlja u Crkvi i van nje sve, baš sve loše. Ne ulazeći u analizu pojedinih praksi (što je posao za jednu drugu studiju) ovdje želim posvjestiti čitateljima da je u slučajevima para-religioznog odnosa prema zdravlju potpuno zanemarena ona dimenzija trpljenja koju ono po Isusu Kristu dobiva, pa je u tom smislu proigrana i «šansa» koja je mogla biti iskorištena. Ovo upozorenje može izgledati preuveličano. Ono bi to i bilo, kad ne bi bila